

Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit
/Maani

§ 37 naapertorlugu apeqqummut Telepsykiatri pillugu akissut

Asasara Agathe

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu apeqqutinnut telepsykiatri-mut tunngasumut qujavunga.

Apeqqutitit ataani akineqassapput.

1. Kalaallit Nunaanni Tele psykiatrimut atatillugu periusissiap pivirusnngortinneqarnera sumut killippa?

15-02-2016
Sags nr. 2016 - 2072
Akt nr. 2044959

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Akissut: *Kalaallit Nunaanni telepsykiatri pillugu nassuiaat pivirusnngortitsinissamullu periusissiat pillugit pivirusnngortitsinissamut siunnersuutit immikkoortut arlallit naammassineqareerput:*

- a. Telepsykiatri pinasuartut nukinginnartullu: Pinasuartuni tassangaannarlu nappaamminnik peruluuteqalersuni telepsykiatri atorlugu napparsimasup nappaataanik naliliisoqartarpoq najukkamilu sulisut nakorsarnissaannut ikorfartorneqartarlutik. Napparsimasut tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmi A1-imi nakorsaanermut pigaartuusumut innersuunneqartarput.
- b. Angerlartitsinermut atatillugu illoqarfinni Nuup avataaniittuni telekonference atorlugu isumasioqatigiittoqartarpoq.
- c. Tarnimikkut nappaatillit pineqaatissinneqartarnerannut iliuuseqarfigineqarnerannik allannguiniarnermut atatillugu, telepsykiatri atorlugu naliliivigineqartarnissaannik misiliinissap aallartinnissaa pilersaarusioneqarpoq
- d. Telepsykiatri tarnip pissusaanik immikkut ilisimasalimmit, nakorsamit immikkut ilisimasalimmit nakorsamilluunniit nakorsartitsinissaq ullut tamaasa neqeroorutaavoq. Tamatuma saniatigut 2016-imi illoqarfinni marlunni immikkut ilisimasalinnik angalatitsinermut taarsiullugu telepsykiatri atorlugu immikkut ilisimasallit nakorsartitsisarnissaannik annertusaavigineqarnissaat illoqarfinni marlunni neqeroorutaavoq.
- e. Qarasaasiakkut ilinniartitsineq, qarasaasiakkut ikorfartuineq tarnimikkullu nappaatilinnik qanigisaasunillu ilinniartitsineq nukinnik annertuunik pisariaqartitsisuupput, nukiillu takku pissarsiarineqarsimangimmata suli pivirusnngortinneqanngillat.
- f. Iltersuut immikkut ittoq Nunatta Nakorsaaneqarfianiit sularineqaleruttarpoq. Qarasaasiarli atorlugu inerisaanermut allanut atatillugu Qallunaat Nunaanni Sundhedsstyrelsen iltersuutaa Kalaallit Nunaanni aamma toqqammaviunissaa aalajangiunneqarpoq. Qallunaat Nunaanniit qarasaasiakkut nakorsaniit nakorsartitsisoqarpat napparsimasut nunatsinniittut Qallunaat Nunaanni napparsimasunut

sillimmasiisarfimmit sillimmasigaapput.

- g. Internetsimut attavilimmik videokkut isiginnaarut qarasaasiarsornermilu atorlut peqqinnissaqarfimmeersut atorlugit Skype for Business aqqutigalugu illoqarfinnut nunaqarfinnullu 50-it sinnerlugit inulinnut attaveqarneq teknikkikkut maanna periarfissaalerpoq. Periarfissaq taanna 2016-ip ingerlanerani nunaqarfinni 50-it inorlugit inulinnut peqqinnissakkullu sullisisoqarpata nunaqarfillu internetsimut attaveqarpat annertusarneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

2. Piviusunngortinneqarnissaanut pilersaarummut Naalackersuisut malinnaaqjissaarpat?

Akissut:

Piviusunngortitsinissamut pilersaarut nukissat apeqqutaatillugit malinneqassaaq. Immikkoortup siulliup immikkoortuini sisamaasuni pingasut piviusunngortinneqareerput. *Kalaallit Nunaanni telepsykiatri pillugu nassuiaat piviusunngortitsinissamullu periusissat pillugit siunnersuummi* takuneqarsinnaasutut, telepsykiatri naliliisarnerup piviusunngortinneqarnissanut tunngatillugu, apeqqummi siullermi akissutaasoq innersuussutigineqarpoq.

Immikkoortut aappaanni immikkoortut tamakkerlutik sulissutigineqarput, nassuiaammili aamma takuneqarsinnaasutut, piviusunngortitsinissaq nukissatigut periarfissaqarnermut pituttugaassaaq. *Kalaallit Nunaanni telepsykiatri pillugu nassuiaat piviusunngortitsinissamullu periusissat pillugit siunnersuut* malillugu neqeroorutit taakkua nukissatigut periarfissaqalernera ilutigalugu piviusunngortinneqassapput.

3. Taamaanngippat, taamaanneranut suna pissutaava?

Akissut:

Takukkit apeqqutit 1 aamma 2

4. Allanik eqqaasarialinnik uani pisaqarpa

Akissut:

Naagga

5. 'Pappilissat aappaluttut' atorlugot unitsitaasartut amerlanerujussuannut Naalackersuisut qanoq iliuuseqarnialersaarpat?

Akissut:

§ 37 naapertorlugu apeqquteqaammur nr. 299-imut 12/1 2016 akissuteqaat innersuussutigaarput, tassani politiit nunanullu immikkoortuisa peqataaffigisaannik ataatsimoorussassamik periusissamik annertuumik suliaqartoqarnera nassuiarneqarpoq.

Pinngitsaaliissummik unitsitsinerit ikilisinniarnissaat anguniagassatut siunniunneqartuaannartussaagaluq, erseqqissaatigineqassaaq napparsimasut ima perulutsigippata pinngitsaaliissummik unitsitsinnginneq illersorneqarsinnaanani pinngitsaaliissummik unitsitaaneq napparsimasut pisinnaatitaaffigigaat peqqinnisaqarfiullu pisussaaffigigaa. Periarfissaq alla tassaavoq napparsimasut

ilaqutaasullu immiiniiginnarneqarnerat, tamanna siornatigut tarnimikkut nappaatillit amerlineranik kinguneqarpoq.

Pinngitsaaliissummik unitsitsisarnerit ikilisinneqassappata, kommunini nunallu immikkoortuini pitsaanerusumik tarnimikkut nappaatillit siusinnerusukkut paasineqarnissaat paasineqareersullu pitsaanerusumik nakkutigineqarnissaasa tapersersorneqarnissaasalu qulakkeerneqarnissaa anguniarlugu annertunerusumik iliuseqartoqartariaqarpoq.

- 6. 01.06.2015-imi § 37 naapertorlugu apeqquteqarninnut nr. 145-usumut, 11.06.2015-imi akissuteqarnermi Naalakkersuisut EU-mi ingerlassamut ukiunut pingasunut sivisussusilikkamut peqataanertik paasissutissiissutigivaat. Ingerlassaq taanna qanoq ingerlava?**

Akissut:

MasterMind tassaavoq qarasaasiaq atorlugu tarnimikkut nappaatilinnik nakorsiatsitsisarnermut atatillugu suliniut, EU-p aningaasaleeqataaffigisaanik ingerlanneqartoq, peqqinnissaqarfimmi tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortotaqarfimmit, Region Syddanmarkimut Norgillu Avannaannit peqataaffigineqartoq. Kalaaleq tarnip pissusaanik immikkut ilisimasalik illugiinnik oqaaseqarpoq anigorsinnaanngisaminnik nikallunganermik nappaateqarfunik ilinniartsinikkut katsorsaasarpoq. Katsorsaaneq *shared care model*-imut ilaavoq – tassalu najukkani peqqinnissakkut sullissisunik suleqateqarneq pisariaqartitsinermitu Nuummiit nakorsaanermit tarnikkut nappaatinik immikkut ilisimasalimmik akuliutitsineq.

Suliniut MasterMind tamakkiisumik ingerlanneqarpoq. Neqeroorut taanna soqutigineqarluarpoq. Innersuussinerit arlallit sap.akunneri tamakkiallugit takkutarput.

Kalaallit Nunaanni nikallunganermut katsorsaaneq ilisimaneqarpoq, MasterMind-ili neqeroorutaalermat, taamatut katsorsaaneq pisariaqartitsineq qulaarneqarpoq. Suliniutip nikallunganermik nappaatillit tamakkerlutik nappaataasa suussusersineqartannginnerat paasinarsippaa. Napparsimasut nakorsartinnissamik piumasaqaatitaqarnerusumik pisariaqartitsigaangata, naammaginartumik nakorsartinnissamut nunap immikkoortuinit innersuussiviusinnaasumik neqerooruteqarsimanngimmat, inuppasuit naammaginangitsumik inuuneqarput. Suliniut MasterMind 2015-imi aprilimiit napparsimasunit 38-init 283-eriarluni attavigineqarsimavoq, taamaalillutik immikkut tamarmik arfineq pingasoriarlutik saaffiginnittarsimapput.

Suliniummumut atatillugu misilittakkat katersineqartuarput nalunaarsorneqartarlutillu.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Doris Jakobsen

Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit
/Her

Svar til § 37 spørgsmål vedrørende tele-psykiatri

Kære Agathe

Jeg takker for dine spørgsmål vedrørende tele-psykiatri, som du har stillet i henhold til Inatsisartut forretningsorden § 37, stk. 1.

I det nedenstående vil dine spørgsmål blive besvaret.

15-02-2016
Sags nr. 2016 - 2072
Akt nr. 2044959

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk

Email: pn@nanaq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Hvor lang er man med implementering af strategien for tele psykiatri i Grønland?

Svar: Jf. redegørelsen omkring telepsykiatri i Grønland og forslag til strategi for implementering er en række af delelementerne i implementeringsstrategien gennemført:

- a. Akut og sub-akut telepsykiatri: Ved akutte tilstande og akut forværring af kroniske tilstande benyttes telepsykiatri til at vurdere patienten og understøtte det lokale personale i behandlingstilbuddene. Patienterne henvises til bagvagten på psykiatrisk afdeling A1 telefonisk.
- b. Udskrivningstelekonference udføres ved alle udskrivninger til byer uden for Nuuk.
- c. Telepsykiatrisk vurdering ved behov for foranstaltningsændring for retspsykiatriske patienter er under planlægning ift. begyndende afprøvning.
- d. Der tilbydes daglig telepsykiatrisk konsultation ved såvel psykolog, speciallæge som yngre læge. Dertil kommer, at der i 2016 i to byer tilbydes øget telepsykiatrisk specialistbetjening som erstatning for konsulentrejse.
- e. Teleundervisning, telesupervision og telepsyko-edukation er endnu ikke fast etableret, da det er særdeles ressourcekrævende, og disse ressourcer endnu ikke er tilført.
- f. En specifik vejledning i forhold til telemedicin og dokumentation er under udarbejdelse af Landslægen. Men i forbindelse med andre telemedicinske udviklingstiltag er det fastslået, at den vejledning, der er udfærdiget af Sundhedsstyrelsen i Danmark, også kan benyttes som grundlag i Grønland. I tilfælde af, at det er læger i Danmark, der yder telemedicinske ydelser til patienter i Grønland, er disse patienter omfattet af den danske Patientforsikring.

- g. Teknologisk er der nu mulighed for videokonference med internetforbindelse og IT-udstyr fra Sundhedsvæsenet via programmet Skype for Business til alle byer og bygder med 50 indbyggere eller flere. Denne mulighed forventes i løbet af 2016 også udvidet til også at omfatte bygder med færre end 50 indbyggere i det omfang, de er bemandede med bygdesundhedsarbejder og der er adgang til internet til bygden.

2. Følger Naalakkersuisut implementeringsplanen nøje?

Svar:

Implementeringsplanen følges i det omfang som ressourcerne er til stede. Tre ud af fire punkter i fase 1 er implementeret. Hvad angår implementeringen af telepsykiatrisk vurdering, som det fremgår i *Redegørelsen omkring telepsykiatri i Grønland og forslag til strategi for implementering*, henvises til besvarelsen i spørgsmål 1.

For fase 2 arbejdes der med alle punkter, men som det også fremgår af redegørelsen, vil en implementering være bundet op på de ressourcemæssige muligheder. Efter *Redegørelsen omkring telepsykiatri i Grønland og forslag til strategi for implementering* vil disse tilbud blive implementeret efterhånden som de ressourcemæssige muligheder foreligger.

3. Hvis ikke, hvad er begrundelse for dette?

Svar:

Se spørgsmål 1 og 2.

4. Er der andre forhold som bør nævnes her?

Svar:

Nej.

5. Hvad vil Naalakkersuisut gøre for det alarmerende antal indlæggelse på røde papir?

Svar:

Med henvisning til svar á 12/1 2016 til § 37 spørgsmål nr. 299 blev det beskrevet, at der pågår et omfattende arbejde med at udarbejde en fælles procedure med inddragelse af både politi og regioner.

På trods af at det altid må være et mål at nedbringe antallet af tvangsindlæggelser, skal det pointeres, at det er patienternes rettighed og Sundhedsvæsenets pligt, at patienter bliver tvangsindlagt, såfremt deres tilstand er så dårlig, at det ville være uforsvarligt at

undlade tvangsindlæggelse. Alternativt er patienterne overladt til sig selv og deres pårørende, hvilket tidligere har medvirket til stigmatisering af de psykisk syge .

Såfremt antallet af tvangsindlæggelser skal reduceres, vil det kræve en oprustning i kommunerne og regionerne i forhold til at lokalisere psykisk syge på et tidligere tidspunkt samt sikre en bedre opfølgning og støtte til de syge, der allerede er lokaliseret .

6. For mit § 37-spørgsmål af 01-06-2015 nr. 145, blev der i svaret af 11-06-2015 oplyst om Naalakkersuisuts medvirkelse i et 3-årig EU projekt – Hvordan går det med projektet?

Svar:

MasterMind er et delvist EU-finansieret telepsykiatrisk projekt, som psykiatrisk område i sundhedsvæsenet deltager i sammen med Region Syddanmark og Nordnorge. En dobbeltsproget, grønlandsk psykolog giver kognitiv terapi til patienter med kronisk depression. Behandlingen indgår i en *shared care model* – dvs. i samarbejde med lokale sundhedsfaglige personer og med inddragen af psykiaterbistand fra Nuuk ved behov.

MasterMind projektet er nu i fuld drift. Der er efterspørgsel efter tilbuddet. Der kommer flere henvisninger hver uge.

Behandling for depression er ikke ukendt i Grønland, men efter MasterMind tilbuddet er etableret, er der afdækket et behov for denne type behandlingstilbud. Projektet indikerer, at depression er underdiagnosticeret. Mange mennesker lever et liv med ringe livskvalitet, fordi der ikke har eksisteret et sufficent behandlingstilbud, som regionerne har kunnet henvise til, når patienter har et mere krævende behandlingsbehov. MasterMind projektet har siden april 2015 haft 283 kontakter fordelt på 38 patienter, det svarer til ca. 8 kontakter i hvert forløb.

Erfaringer fra projektet opsamles og dokumenteres løbende.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Doris Jakobsen